

Informace o dodržování termínů pro poskytování dotací ze státního rozpočtu nestátním neziskovým organizacím na rok 2016

V příloze usnesení vlády ze dne 29. července 2015 č. 608 ke Státní politice vůči nestátním neziskovým organizacím (NNO) na léta 2015 – 2020 je ministroví pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu a předsedovi Rady vlády pro NNO uložen úkol každoročně do 31. května sledovat a informovat vládu o dodržování termínů pro poskytování dotací ze státního rozpočtu v souladu se Zásadami vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky NNO ústředními orgány státní správy a v rámci Hlavních oblastí státní dotační politiky vůči NNO pro následující rok.

Výše uvedená usnesení vlády poskytují některé nástroje, které zefektivňují dotační politiku státu vůči NNO, a to tím, že stanoví závazné termíny, ve kterých mají být během rozpočtového roku uvolněny dotace ve prospěch příjemců, a dále tím, že umožňují uzavírat smlouvy / memoranda o dlouhodobé spolupráci se strategickými partnery z řad NNO na dobu delší než jeden rozpočtový rok.

V rámci přípravy předkládaného návrhu Hlavních oblastí státní dotační politiky vůči NNO pro rok 2017 si sekretariát Rady vlády pro NNO vyžádal podklady od Ministerstva dopravy (MD), Ministerstva kultury (MK), Ministerstva pro místní rozvoj (MMR), Ministerstva obrany (MO), Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO), Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV), Ministerstva spravedlnosti (MSP), Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), Ministerstva vnitra (MV), Ministerstva zdravotnictví (MZD), Ministerstva zemědělství (MZE), Ministerstva zahraničních věcí (MZV), resp. České rozvojové agentury (ČRA), Ministerstva životního prostředí (MŽP) a Úřadu vlády (ÚV) k využívání těchto dvou nástrojů státní dotační politiky. Dotující resorty poskytly svoje údaje, které byly následně projednány na poradě dne 20. dubna 2016 a které jsou v přiměřené míře obecnosti shrnuty níže.

Z vyjádření resortů k situaci o dodržování termínů procesu poskytování dotací NNO na rok 2016 vyplývá:

- MZE:** První základní kolo dotačních programů realizovali v termínu do 31. března 2016. Nyní administrují druhé kolo a připouští možnost vyhlášení i třetího kola. Další dotační kola jsou však doplňkovými.
- MPO:** Dotační program na ochranu spotřebitelů dodržel termín do 31. března 2016. U dotačního programu EFEKT nelze termín dodržet z důvodu jiného principu fungování programu.
- MSP:** Dotace vyplatili ve zpoždění o cca 14 dnů, což bylo způsobeno především komplikovaným vypořádáním minulých dotací a jejich poměrně vysokými vratkami, které představovaly cca 10 % z celkové vyplacené sumy.
- MO:** Dotace byly vyplaceny s velkou časovou rezervou před termínem 31. března 2016.
- MZD:** Termín dodrželi u zhruba 50 % svých dotačních programů, ostatní dotace byly vyplaceny do 30. dubna 2016.

- MK:** Dodržují Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky NNO ústředními orgány státní správy, ale vzhledem k množství titulů a dotací spolu s personálním obsazením nejsou schopni zcela termín 31. března každého rozpočtového roku dodržet. Dále v souladu s pokyny Ministerstva financí o rovnoměrném čerpání běžných výdajů se MK řídí i termínem konání podpořených akcí.
- MV:** Dotace byly většinou vyplaceny do 31. března 2016, kromě dotací na integraci cizinců, a to s ohledem na problémy při jednání o výzvě Azylového, migračního a integračního fondu, která zajišťuje návaznost na klíčové pokrytí území České republiky základními integračními službami.
- MZV / ČRA:** Průběžné projekty byly vyplaceny v termínu do 31. března 2016. Dotace na humanitární pomoc nebo na víceleté projekty jsou propláceny dle potřeby a aktuální situace.
- MMR:** Dotace byly vyplaceny do 30. dubna 2016, vyjma Horské služby České republiky, o.p.s., která je financována kvartálně (první splátka vyplacena do 30. dubna 2016).
- MPSV:** Proces administrace dotací proběhl v termínu, ale dotace byly vyplaceny do 30. dubna 2016. Komplikace byly způsobeny změnami v informačních systémech MPSV.
- MŠMT:** Přibližně u třetiny dotačních programů byly dotace uvolněny do 31. března 2016, do 30. dubna 2016 byly dotace uvolněny přibližně u poloviny dotačních programů. Finanční prostředky u ostatních programů budou dále uvolňovány v průběhu května a června 2016. Důvody pozdějšího uvolňování jsou zejména nutnost úpravy usnesení vlády ze dne 18. ledna 2016 č. 26 o aktualizované Koncepci integrace cizinců – Ve vzájemném respektu a o Postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců v roce 2016, technické problémy při zavádění nového informačního systému ISPROM pro oblast dotací, značné množství podaných žádostí v programech sportu a jejich časově náročný hodnotitelský a schvalovací proces.
- Úv:** Dotace Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky byly vyplaceny v termínu od 23. března 2016 do 4. dubna 2016. Dotace v oblasti lidských práv byly z převážné části vyplaceny v průběhu května.

Ministerstva byla rovněž dotazována na problematiku uzavírání dlouhodobých smluv / memorand o spolupráci se strategickými partnery z řad NNO, což umožňují Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky NNO ústředními orgány státní správy. Z vyjádření resortů vyplývá:

- MO:** V roce 2016 uzavřeli dvě smlouvy o dlouhodobé spolupráci.
- MV:** V roce 2016 uzavřeli dvě smlouvy o dlouhodobé spolupráci na úseku integrace cizinců.
- MZE:** Chystají se uzavírat více smluv se strategickými partnery z řad NNO pro rok 2017 a dále. Proto připravují rozdílné podmínky pro jednoleté a víceleté projekty.

- MŠMT:** V letošním roce uzavřou 14 smluv o dlouhodobé spolupráci na úseku dětí a mládeže.
- MŽP:** Mají rozpracovanou jednu smlouvu o dlouhodobé spolupráci.
- MSP:** Uzavřou 18 smluv o dlouhodobé spolupráci na jaře 2016.
- MZV / ČRA:** Chtěli uzavřít několik smluv o dlouhodobé spolupráci již v roce 2015, ale NNO a jejich platformy jsou však zatím zdrženlivé.
- MPSV:** Jsou v poněkud specifické situaci. V rámci služeb obecného hospodářského zájmu (financování sociálních služeb) vydávají kraje většinou pověření pro příjemce zatím na jeden rok. Některé kraje ale vydávají pověření i na více let, a to především u pobytových služeb.
- ÚV:** Některé poradní orgány vlády mají zájem o uzavírání dlouhodobých smluv a v některých dotačních programech je jejich realizace ve stadiu předběžné přípravy. Jiné poradní orgány vlády (např. Vládní výbor pro zdravotně postižené občany, Rada vlády pro rovnost žen a mužů, Rada vlády pro národnostní menšiny) se otázkou dlouhodobých smluv nezabývaly.

Závěr:

Přes prvotní potíže, které dotující resorty měly s termínem 31. března každého rozpočtového roku a které souvisely s návaznými termíny vyúčtování státních dotací vůči státnímu rozpočtu, přenastavením dotačního cyklu apod., je zřejmé, že většina dotačních programů je administrována tak, aby byl příslušný termín vyplacení dotací splněn. Pokud dochází ke zpoždění, jde pouze o zpoždění krátkodobá (v roce 2016 max. konec dubna), způsobená objektivními důvody, které v roce 2016 nebylo možné předem ovlivnit. Výjimku tvoří některé dotační programy MK, částečně také proto, že jde o podporu jednorázových kulturních akcí, které se konají v průběhu rozpočtového roku.

Využívání smluv / memorand o dlouhodobé spolupráci se strategickými partnery z řad NNO, které obsahují určitý závazek financování projektu po dobu delší než jeden rok, které vláda umožnila uzavírat díky Zásadám vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky NNO ústředními orgány státní správy, se teprve začalo rozbíhat. Tento dotační instrument začínají některá ministerstva postupně ověřovat a jeho masivnější využití plánují nebo připravují právě na rok 2016. Určitým překvapením jsou čerstvé zkušenosti MZV / ČRA v tom smyslu, že o uzavření smluv o dlouhodobé spolupráci s resortem některé vybrané NNO nemají zájem.